

DLHÝ DEŇ S UMENÍM: všetky expozície otvorené v čase 10.00 – 19.00

ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ: PARALELNÉ SVETY, v čase 16.00 – 18.30

Produkcia/ kontakt: **Galéria umelcov Spiša (GUS)** – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, Zimná 46, 052 01 Spišská Nová Ves

Názov podujatia: **DLHÝ DEŇ S UMENÍM**
ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ: PARALELNÉ SVETY

Termín / čas podujatia: **štvrtok, 28. 10. 2021, v čase 16.00 – 18.30**

Kontakt pre médiá: Mgr. Lucia Benická, riaditel@gus.sk, 0948 882 717

Na stiahnutie: www.gus.sk

DLHÝ DEŇ S UMENÍM v čase 10.00 – 19.00 realizuje Galéria umelcov Spiša, ktorej zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj, pravidelne niekoľkokrát v mesiaci s cieľom sprístupniť stále expozície a aktuálne výstavy verejnosti do neskorých večerných hodín.

Súčasťou *Dlhého dňa s umením* bude vo štvrtok, 28. októbra podujatie **Orbis Pictus / Rozhovory o umení: Paralelné svety**, orientované na prehliadku dokumentárnych filmov so zberateľom naivného umenia Pavlom Konečným (CZ) v rámci 10. ročníka medzinárodného podujatia **Art Brut Film Olomouc (CZ)** o neškolených umelcoch nielen zo strednej Európy. Galéria uvedie krátku video-spomienku na spišského maliara Tibora Gurina (1933 – 2021) a profil Milana Podolinského z Hnilca.

Štvrtok, 28. 10. 2021 v čase 16.00 – 18.30:

ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ: PARALELNÉ SVETY

Komorná prehliadka filmov zameraná na spontánnu výtvarnú tvorbu neškolených autorov, predstaví výber piatich krátkometrážnych dokumentov z festivalu. Súčasťou večera bude premiérové uvedenie video-spomienky na spišskonovoveského insitného umelca Tibora Gurina, ktorého diela sú aj v zbierke galérie. Z festivalových filmov Pavel Konečný vybral epizodu z krátkeho filmu o naivnom maliarovi Milanovi Podolinskom z Hnilca, ktorého tvorba bola uvedená aj na jednom z ročníkov Trienále Insity v Slovenskej národnej galérii. Vstupné na podujatie je dobrovoľné.

ART BRUT FILM SPIŠ / PROGRAM:

1. Botanická záhrada Anny Zemánkovej. Réžia Philippe Lespinase, 2017.
2. Garrel: Tarzan z Argelagueru. Réžia Marcel Barceló, 2013.
3. Stanica svet Martina Sabaku. Réžia Pavel Konečný a Lubor Patsch, 2021.
4. S božou láskou (Milan Podolinský z Hnilca), časť z filmu Štyri epizódy. Réžia Ján Stračina, 1994.
5. Betonové sny v záhrade Eden. Réžia Pavel Konečný, 2018.
6. Spomienka na Tibora Gurina. Archív GUS, 2021.

Na webe / na stiahnutie plagát, pozvánka, tlačová správa:

<http://gus.sk/index.php/programy/aktualne/program/orbis-pictus-rozhovory-o-umeni-paralelne-svety>

 Viac informácií: www.gus.sk a na sociálnych sieťach pod názvom „Galéria umelcov Spiša“: **Facebook, Instagram, YouTube.**

ART BRUT FILM SPIŠ / POPIS DOKUMENTÁRNÝCH FILMOV vo výbere Pavla Konečného (CZ)

Botanická zahrada Anny Zemánkovej | réžia Philippe Lespinasse, 2017, 25 min.

Anna Zemánková (1908–1986), olomoucká rodačka patrí k tým spontánnim tvůrcům, jejichž dílo nelze spoutat jednoznačnou charakteristikou. Z mnoha důvodů bývá její rozsáhlá tvorba zařazována k art brut, v jehož rámci patří k těm nejtajemnějším, nejmagičtějším a z českých tvůrců také ve světě k nejznámějším. Její originální práce, velmi oceňovaná také v mezinárodním kontextu, působí jako nějaký herbář fantastické mimozemské flóry či jako zcela svébytný imaginární svět, který vytvářela pomocí své bezbřehé fantazie a stále nově objevovaných, mnohdy naprosto překvapivých a neobvyklých výtvarných technik. Tento mimořádný film natočil k příležitosti její samostatné výstavy v Collection de l'art brut v Lausanne (9. 6. až 26. 11. 2017) francouzský režisér Philipp Lespinasse a Andress Alvarez. Snímek přináší reprezentativní záznamy jedinečných autorčiných kreseb, brikoláží, objektů a assembláží a snaží se porozumět niternému tajemství její osobité tvorby.

Garrel: Tarzan z Argelagueru | réžia Marc Barceló, 2013, 65 min.

Tarzanem je ve filmu nazýván katalánský tvůrce Josep Pujiula i Vila (1937-2016), textilák, jenž začal kolem roku 1980 budovat labyrintickou krajinu na pozemku v oblouku řeky Fluvia ve španělském Katalánsku, poblíž vesnice Argelaguer. Vytvářel vlastními silami obrovité vysoké věže, spojované mosty, chodníky, visuté kabiny, tunely či klece a používal k tomu větve, stromy a veškerý přírodní materiál, nalezený v okolí vybraného místa. Splétal větvíčky do bludišť a spojoval dřevěné tyče. Stvořil tak svůj paralelní svět, v němž se cítil svobodný a šťastný. Jeho pozoruhodné originální dílo záhy začali navštěvovat lidé z okolí i ze vzdálených zemí. Bohužel se setkal s nepochopením místních úřadů a musel své těžce vytvořené dílo strhnout. Režisér středometrážního filmu Marc Barceló empaticky zachytil sisyfovský ráz úžasné architektonicko – sochařské tvorby outsidera Josepa Pujiuly, který se snažil marně prosadit svou vlastní, neobyčejně originální poetickou verzi Universa.

Stanica svet Martina Sabaku | réžia Pavel Konečný, Lubor Patsch; 2021, 10 min.

Stříhový dokument s použitím filmu Lubora Patsche z roku 2004, jehož protagonistou je spontánní tvůrce Martin Sabaka (1925-2016), jenž vytvořil v rodné obci Východná na Slovensku v průběhu třiceti let zcela unikátní a jedinečné prostředí, plné architektonických a sochařských objektů z materiálů, nalezených na skládce odpadů. V malé zahrádce před jeho domem tak vyrostla barevná galerie ikonických staveb, paralelní environmentální svět, zrozený z originálního tvořivého činu osobitého neškoleného tvůrce. Vyučený obuvník a později železničář, tak uskutečnil svůj velký sen a zařadil se bezpochyby mezi významné osobnosti evropského art brut. Určitě by si zasloužil, aby se naplnilo jeho přání a jeho díla bylo možné dále navštěvovat a těšit se z jejich výtvarné poezie.

Betonové sny v zahradě Eden | réžia Pavel Konečný, 2018, 3 min.

Spontánní chorvatský tvůrce Emil Milan Grgurić (1919 -1997) a jeho jedinečná sochařská zahrada Eden, tvořená třicetipěti betonovými sochami básníků, spisovatelů, myslitelů a řeckých bohů na ploše 1350 metrů čtverečních, s originální kamennou vilou „Katarina“ je hlavním námětem krátkého dokumentárního snímku. Originální vila na mořském břehu je postavena zcela intuitivně bez stavebních plánů na půdorysu čtyřlístku a zaplněna po všech stěnách členitého interiéru desítkami podivuhodných betonových polychromovaných reliéfů, motivicky vycházejících z bible, řecké mytologie a z chorvatských dějin. Za více než třicet let tvrdé a tvořivé práce (přibližně mezi roky 1964 až 1994) vytvořil neškolený autor zcela sám v malé rybářské vesnici Kukljici na původně pustém kamenitém břehu ostrova Ugljan paralelní svět - soukromý sochařský ráj, skutečnou perlu evropského outsider art, která bohužel zůstává pro nepochopitelný nezájem místní komunity skryta zrakům veřejnosti.